

EU:n tavoitteet kaupunkiympäristöille

Kohti vihreämpää tulevaisuutta -työpaja

Olli Ojala, ympäristöneuvos
YM, LYMO, LUMO

EU:n biodiversiteettistrategia

- Euroopan komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta – (Luonto takaisin osaksi elämäämme)
 - Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal)
- Tavoitteena on varmistaa luonnon monimuotoisuuden elpymisen siten, että pitkän aikavälin biodiversiteettitavoitteet ympäristön hyvästä tilasta tulevat toteutumaan 2050 mennessä
 - Vuoteen 2030 mennessä Euroopan luonnon monimuotoisuus on kääntynyt elpymisuralle
- Strategian pääsisältö kattaa toimet niin luonnonsuojelualueverkoston osalta kuin ekologista kestävyttä lisäävät toimet suojelualueverkoston ulkopuolella eri toimialojen osalta
- Komission tärkeimmät ehdotukset ovat EU:n suojeltujen alueiden verkon laajentaminen sekä kunnianhimoisen EU:n luonnon ennallistamisohjelman kehittäminen
- Komissio tuo vahvasti toimien yhteyttä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen hillintään

EU:n BD Strategian toimenpidekokonaisuudet

Suojelualueverkosto

Ennallistaminen/
Elinympäristöjen tilan
parantaminen

Muutoksen
mahdollistavat tekijät

Kansainvälinen
biodiversiteettipolitiikka

Kaupunkiympäristöt huomioidaan strategiassa monin tavoin

- Puusto: EU:n tavoitteena istuttaa vähintään 3 miljardia uutta puuta vuoteen 2030 mennessä.
 - Biodiversiteetti ja ilmastotavoitteet
 - Uusi 'European Urban Greening Platform' tukee puiden istuttamista LIFE-ohjelman tuella
- Maaperä: Kaupunkien leviämisen ja maankäytön muutoksen myötä tapahtuva maanpinnan päällystämiseen ja viljavan maan häviämiseen kiinnitetään huomiota.
- **2.2.8. Kaupunkimaisten ja niiden reuna-alueiden viherryttäminen (Greening urban and peri-urban areas)**
- Tausta:
 - Kaupunkien viheralueiden (Green urban spaces); esim. puistojen, viherkattojen, kaupunkimaatilojen hyödyt ihmisille, elinkeinoille ja luonnolle tunnustetaan
 - Ilman- ja vedenlaatu, melu, tulvasuojelu, kuivuus, lämpöaallot, luontoyhteys; erityisesti COVID-19 aikana korostunut
 - Kaupunkien laajeneminen ja tiivistyminen on uhka kaupunkiluonnolle

Kaupunkiympäristöt huomioidaan strategiassa monin tavoin

- **Tavoitteet:**

- Kaupunkiluonnon kehityksen kääntäminen ja häviämisen pysäyttäminen
 - Ekosysteemien toiminnan tukeminen, vihreä infrastruktuuri ja luontopohjaiset ratkaisut tulisi kytkeä systemaattisesti osaksi kaupunkisuunnittelua. Tämän tulisi näkyä julkisessa tilassa, infrastruktuurissa, rakennusten ja niiden ympäristön suunnittelussa
 - Kemiallisia torjunta-aineita ei käytetä herkillä alueilla kuten kaupunkien viheralueilla

- **Keinot:**

- Yli 20 000 asukkaan kaupunkien tulisi kehittää kunnianhimoisia viherryttämissuunnitelmia (Urban Greening Plans; 2021).
 - Kaupunkimetsät, puistot, puutarhat; kaupunkimaatilat; viherkatot ja -seinät; puut katujen varsilla; kaupunkiniityt; ja pensasaidat. Kytkeytyneisyys, torjunta-aineiden käytön lopettaminen(!), ylenmääräisen ruohonleikkuun ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisten käytäntöjen rajoittaminen
 - Poliitiikka, sääntely ja rahoitus
 - Uusi EU Urban Greening Platform, 'Green City Accord' toimeenpanemiseksi => yhteistyössä European Covenant of Mayors
 - European Green Capital 2023 ja European Green Leaf 2022
- Komissio tukee jäsenvaltioita sekä paikallis- ja aluehallintoa ohjeistuksin ja auttaa rahoituksen liikkeeseen laittamisessa sekä kapasiteetin kasvattamisessa => European Climate Pact

Kaupunkiympäristön kannalta merkittäviä muita kirjauksia

- **2.2.10. Vieraslajit**

- Vakiintuneita vieraslajeja hallitaan ja tavoitellaan vieraslajien punaisen listan lajeille aiheuttaman uhan puolittamista vuoteen 2030 mennessä

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta COM(2022) 304 final

Komission ehdotus luonnon ennallistamista koskevaksi asetukseksi

Yleistä

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52022PC0304> (kieliversiot: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2022:304:FIN>)
- Ehdotuksessa on kyse elinympäristöjen ja lajiston tilan parantamisesta, joka on laajempi käsite ja pitää sisällään useampia toimenpiteitä kuin ennallistamisella on Suomessa perinteisesti käsitetty.
- Kaikki komission esittämät lakialoitteen tavoitteet koskevat ekosysteemejä laajasti ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimenpiteitä suojelualueilla sekä niiden ulkopuolella.
- Tavoitteet koskevat ensivaiheessa luontotyyppejä ja lajeja, joista on tai pitäisi olla tarjolla dataa, vertailukohta ja seurantamekanismi.
- EU:n rahastoja ja ohjelmia voidaan kohdentaa paljon nykyistä enemmän luonnon ennallistamiseen.

Ehdotuksen konteksti

- Vastaa luontokadon pysäyttämisen tarpeeseen
 - IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C
 - IPBES Global Assessment
 - Aichin ennallistamistavoitteiden toimeenpanosta saatu kokemus
 - [...]
- Toimeenpanee EU:n biodiversiteetti- ja ilmastotavoitteita sekä Vihreän kehityksen ohjelmaa
- EU johtaa esimerkillään kansainvälisillä areenoilla (erityisesti CBD)
- Ympäristöpolitiikan vahvistaminen
 - Luontodirektiivin sekä lintudirektiivin toimeenpanon vahvistaminen asettamalla määräaikoja sekä velvoittamalla jäsenmaat ennallistamaan myös Natura 2000 –alueiden ulkopuolella
 - Vesipuitedirektiivin velvoitteiden sekä meristrategiadirektiivin toimenpiteiden ja tavoitteiden täydentäminen
 - EU:n metsästrategia ja yhteinen maatalouspolitiikka
 - Pölyttäjien suojelu
 - Kaupunkiympäristöt
 - [...]

Kokonaistavoite (Art. 1.2) ennallistamistoimenpiteet kattavat
2030: > 20 % unionin maa- ja merialueet
2050: kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit

Ennallistamistavoitteet ja velvoitteet (Art. 4-10)

Art 4.1-4.2

Art 4.3 ja 5.3

Art 5.1-5.3

Art. 6

Art. 7

Art. 8

Art. 9

Art. 10

LuontoD
luontotyytit ja -
ryhmät (Liite I)

LuontoD
liitteiden II, IV ja
V lajien sekä
lintuD lintujen
elinympäristöt

Merielin-
ympäristöt (liite
III) ja lajit
luontoD
ulkopuolella

Kaupunki-
ympäristöt

Jokiyhteydet

Pölyttäjät

Maatalous-
ympäristöt

Metsät

Toteutuksen puitteet

Kansalliset ennallistamis-
suunnitelmat (Art. 11-16)

Seuranta ja raportointi
(Art. 17-18)

Kaupunkiympäristön viheralue- ja latvuspeittävyysvelvoite (Art. 6)

- Kaupunkiympäristöissä tulee saavuttaa
 - 2030: ei nettomenetystä kaupunkiympäristöjen **viheralueissa** ja **puiden latvuspeittävydessä** vuoden 2021 tasosta
 - 2040: väh. + 3 % kasvu **viheralueiden** kokonaispinta-alassa kaupunkiympäristöissä vuoden 2021 tasosta kansallisesti
 - 2050: väh. + 5 % kasvu **viheralueiden** kokonaispinta-alassa kaupunkiympäristöissä vuoden 2021 tasosta
 - 2050: väh. 10 % **puiden latvuspeittävyys** kaupunkiympäristöissä
 - Nettolisäys kaupunkiympäristön **viheralueissa**, jotka integroidaan nykyisiin ja uusiin rakennuksiin ja infrastruktuurihankkeisiin

Kiitos!

Olli Ojala
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
puh. 040 470 0907

etunimi.sukunimi@ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

